

Antistollingsmiddelen

— medicijnen bij hart- en vaatziekten

Antistollingsmiddelen zijn medicijnen die de stolling van het bloed verminderen of vertragen. Ze worden ook wel bloedverdunners genoemd, maar dat is eigenlijk niet de juiste naam. Het bloed wordt niet dunner, het stolt minder snel.

Bij een open wond stolt het bloed om de wond dicht te maken. Een bloed stolsel kan ook ontstaan in een ader of slagader, bijvoorbeeld door beschadiging van een bloedvat. Deze stolsels kunnen losschieten, een bloedvat afsluiten en zo een hartinfarct of herseninfarct veroorzaken. Om dit te voorkomen schrijven artsen antistollingsmiddelen voor. Met deze medicijnen probeert de arts een juiste balans te vinden: het bloed mag niet te veel stollen, want dan kan trombose ontstaan. Het bloed mag ook niet te weinig stollen, want dan kunnen er bloedingen ontstaan.

Voor wie?

Aandoeningen waarbij de antistollingsmiddelen worden voorgeschreven:

- bij angina pectoris
- na een hartinfarct of dotterbehandeling
- na een TIA of een herseninfarct
- bij boezemfibrilleren
- na het plaatsen van een kunsthartklep
- bij trombose
- bij longembolie
- bij mensen die veel of altijd in bed liggen (bedlegerig)

Welke bloedverduunners zijn er?

De arts kan verschillende bloedverduunners voorschrijven:

- bloedplaatjesremmers (trombocytenaggregatieremmers)
- stollingsremmers of anticoagulantia
- vitamine K antagonisten (VKA's)
- directe orale anticoagulantia (DOAC)
- heparine en vergelijkbare middelen (alleen via infuus of injecties in de huid)

Bloedplaatjesremmers

Bloedplaatjes zijn kleine cellen in het bloed, die bij een beschadiging aan elkaar gaan plakken aan de randen van de wond. Deze medicijnen zijn het minst sterk in het remmen van de stolling. De stofnamen van deze medicijnen zijn acetylsalicylzuur (aspirine), carbasalaatcalcium, dipyridamol, clopidogrel, prasugrel, en ticagrelor.

Bijwerkingen

Bloedplaatjesremmers hebben niet veel bijwerkingen en zijn gemakkelijk in gebruik. De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- bloeden
- maag- of darmbloedingen
- er ontstaan sneller bloeduitstortingen en blauwe plekken
- een wondje stopt minder snel met bloeden

Vitamine K antagonisten (VKA's)

Vitamine K is nodig om bij een bloeding het bloed te laten stollen. VKA's zijn sterke antistollingsmiddelen om de werking van vitamine K te remmen. De stofnamen van deze middelen zijn acenocoumarol en fenprocoumon

Stollingstijd (INR)

Het is heel belangrijk dat de werking van VKA's zo stabiel mogelijk is. De werking kan schommelen door bijvoorbeeld het gebruik van bepaalde voedingsmiddelen, ziekte of het gebruik van andere medicijnen. Het is daarom belangrijk om regelmatig de stollingstijd (INR) te controleren. Dit kan de trombosedienst doen. U kunt ook zelf uw INR meten.

Bijwerkingen

De meest voorkomende bijwerkingen van VKA's zijn:

- sneller ontstaan van bloeduitstortingen en blauwe plekken
- wondje stopt minder snel met bloeden
- maag- of darmbloedingen

In plotselinge situaties, bijvoorbeeld een spoedoperatie, moet de arts de werking van VKA's afremmen om bloedingen te voorkomen. Dit kan door het toedienen van vitamine K.

Directe stollingsremmers (DOAC)

DOAC (Directe Orale Anti Coagulantia) zijn sterke antistollingsmiddelen. Het stollingsproces bestaat uit verschillende stappen. DOAC remmen één bepaalde stap in dit proces. Stofnamen (merknamen) zijn: dabigatran (Pradaxa), rivaroxaban (Xarelto), apixaban (Eliquis) en edoxaban (Lixiana)

Mensen die last hebben van boezemfibrilleren, trombose of longembolie, kunnen DOAC gebruiken in plaats van VKA's. Voordelen van DOAC ten opzichte van VKA's:

- elke dag een vaste dosis
- altijd een stabiele werke, dus geen controle van stollingstijd (INR) nodig
- iets minder bijwerkingen, vooral de kans op een hersenbloeding lijkt kleiner

Een nadeel is dat een DOAC korter werkt. Als je ze een dagje overslaat werken ze al snel minder goed. Het risico op trombose neemt dan snel toe. Sneller dan bij de VKA's. Ook kan bij een hevige bloeding of een spoedoperatie geen vitamine K gegeven worden om het bloed minder te laten stollen. Er zijn tegenmiddelen (antidota) beschikbaar voor de meeste DOAC. Een ander nadeel is dat DOAC niet bij een zeer slechte nierfunctie gegeven mag worden.

Informatie

Meer informatie over antistollingsmedicijnen en algemene informatie over hartziekten vindt u op de website van De Hartstichting.

Vragen

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Met deze informatie beslist u, samen met uw arts, of u met de behandeling start, of het betreffende onderzoek laat doen. Heeft u na het gesprek met uw arts en na het lezen van deze informatie nog vragen, stel deze dan gerust. Ook tijdens een onderzoek kunt u uw vragen stellen.

- Bent u opgenomen in het ziekenhuis? Stel dan uw vragen aan de verpleegkundige op de afdeling. Schrijf uw vragen van tevoren op, zodat u niets vergeet.
- Of bel polikliniek cardiologie (023) 224 0010
van maandag t/m vrijdag van 8.00 – 16.30 uur

Waar zijn we te vinden?

Haarlem Zuid

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

Haarlem Noord

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

www.spaarnegasthuis.nl

Hoofddorp

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

info@spaarnegasthuis.nl